

У більшості країн світу перед платником податку не стоїть питання, платити чи не платити податки, люди не замислюються над тим як перейти у тіньовий сектор економіки або ухилитися від сплати податків, оскільки вони бачать підтримку з боку держави, тобто існує взаємозв'язок та взаємовіддача, наприклад за правильну сплату податків, згідно з законодавством, отримують безкоштовне лікування, певні пільги, покращується економічна ситуація в країні тощо.

Таким чином, на основі вище сказаного необхідно відзначити, що реалізація на практиці в Україні іноземного досвіду має на меті сприяти як найшвидшому переходу до дієвої системи оподаткування, де всі учасники сплати податків зацікавлені у формуванні податкових надходжень на державному та місцевому рівнях бюджетної системи.

Перелік посилань:

1. Тофанюк О. В. Податкова система : навч. посіб. / О. В. Тофанюк, Т. Ю. Павленко. – Х. : Нац. аерокосмічний ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін.-т», 2012. – 72 с.

2. Офіційне видання Державної фіскальної служби «ВІСНИК» [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/>

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ ТА ОЦІНКА МЕХАНІЗМУ ЙОГО УПРАВЛІННЯ

Т.В. Капелюшина, к.е.н.

Державний університет телекомунікацій, м. Київ

На теперішній час актуалізується питання забезпечення фінансування бюджету на вигідних умовах, мінімізації втрат державних коштів, відпрацювання механізмів управління державним боргом та збільшення дохідної частини бюджету.

Виникає нагальна потреба вирішення питання стосовно зменшення обсягу боргу, як зовнішнього, так і внутрішнього, для забезпечення фінансової стабільності. Питома вага зовнішнього та внутрішнього державного боргу України на кінець 2016 року склала 59,4 % та 40,56 % проти передбачених 64,5 % та 35,5 % відповідно, що свідчить про кроки з боку Міністерства фінансів щодо забезпечення фінансової стабільності та утримання його в межах граничних обсягів (фактично державний борг був меншим за граничний обсяг на 110,5 млрд. грн. і становив 1650,8 млрд. грн., гарантований державою борг був меншим за граничний обсяг на 215,1 млрд. грн. і становив 278,9 млрд. грн.). Слід зазначити, що граничний обсяг державного боргу згідно Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» становив 1501,5 млрд. грн., але протягом року його збільшили за рахунок перерахунку гривні до долара США за фактичним курсом на кінець року, а також за рахунок здійснення випуску облігацій внутрішньої державної позики понад обсяги фінансування. Таким чином, на кінець 2016 року граничний обсяг державного боргу збільшився і становив 1761,3 млрд. грн., що дозволило втримати фактичне його значення (1650,8 млрд. грн.) в межах граничних обсягів.

Обсяг загальної суми державного боргу та гарантованого державного боргу на грудень 2015 р. становив 1571,77 млрд. грн. та на 2016 р. – 1929,76 млрд. грн., що свідчить про зростання боргу у 1,22 рази. Слід відмітити, що на кінець січня 2017 року державний борг склав 1651,69 млрд. грн., на кінець січня минулого року – 1392,4 млрд. грн., а на 31 січня 2015 року – 959,78 млрд. грн., тобто, зберігається стійка тенденція до його зростання.

Отже, у напрямку зменшення державного боргу недостатньо відпрацьований механізм управління ним, що ускладнює зниження боргового навантаження. Належну увагу необхідно приділити стосункам з міжнародними організаціями у зв'язку з тим, що вони відіграють вагомий роль у стабілізації та налагодженні розрахункових та валютних відносин з країнами світу. Теперішня макроекономічна нестабільна ситуація, що склалася в нашій країні потребує нагального вирішення та практичних рекомендацій стосовно фінансових, кредитних і валютних відносин, корегування механізму управління державним боргом.

Вагомий роль у цьому процесі відіграє Міжнародний валютний фонд, оскільки сьогоденні перебудови потребують вибору вірного та надійного вектору розвитку взаємовідносин з організаціями, які укріплять фінансове становище нашої держави. Також необхідно створювати сприятливі умови для розвитку економіки країни, виробництва товарів та послуг вітчизняного виробника, що дозволить збільшити споживчий попит, а отже надасть змогу планувати збільшення дохідної частини бюджету, а не лише говорити про видаткову її частину та запозичення для її покриття.

На сьогодні Міністерство фінансів діє у напрямку послаблення боргових зобов'язань за рахунок заміщення існуючих боргів на більш дешеві фінансові інструменти, а також реструктуризації боргів з власниками комерційних зовнішніх зобов'язань країни, але цього недостатньо, виникає

потреба у вивченні факторів, що перешкоджають ефективному управлінню внутрішнім і зовнішнім державним боргом.

Перелік посилань:

1. Про Державний бюджет України на 2017 рік : Закон України від 21.12.2016 // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 3. – С. 5, ст. 31.

2. Про Державний бюджет України на 2016 рік : Закон України від 29.01.2016 // Відомості Верховної Ради України – 2016. – № 5. – С. 101, ст. 54.

3. Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місце-вим) боргом : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815.

4. Звіт про виконання Програми управління державним боргом за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minfin.gov.ua/news/view/zvit-pro-vikonannia-prohramy-upravlinnia-derzhavnym-borhom-za-rik?category=borg>.

5. Серета В. І. Роль Міжнародного валютного фонду у підтриманні стабільності економічного розвитку країн з перехідною економікою / В. І. Серета // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка. – 2012. – Вип. 12. – С. 158-166.

ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НАДІЙНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

А.Г. Качула, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Т.Г. Венгуренко

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

На сьогодні важливою передумовою формування в Україні реальних ринкових відносин є зростання ролі страхових компаній. Звичайно, лише фінансово надійні страховики будуть ефективно впливати на фінансовий ринок, оскільки відсутність або низький рівень фінансової надійності суб'єкта господарювання призводить до його неплатоспроможності. Тому дослідження оцінки забезпечення фінансової надійності є досить актуальним.

Дослідження окремих аспектів фінансової надійності страховиків розглядаються у працях таких українських та зарубіжних вчених, як В. Базилевич, Д. Бланд, Р. Курек, К. Лоу, С. Осадець та інших.

Стійка фінансова надійність страхових операцій дає змогу страховикові виконати усі зобов'язання за будь-яких несприятливих обставин. Перш за все, критерієм оцінки фінансової надійності слугує коефіцієнт забезпечення власника коштами (табл. 1). Нормативне значення показника має дорівнювати або бути більшим за «1» [1, с. 193].

Таблиця 1 – Коефіцієнт забезпечення власними коштами страхових резервів страхових компаній за 2012-2016 рр.

Назва страховиків	Значення коефіцієнту				
	2012	2013	2014	2015	2016
Оранта	3,11	3,12	1,51	1,32	0,69
Альянс	4,29	5,39	4,02	3,89	2,76
Український страховий капітал	4,60	5,10	9,82	7,48	4,50
Українська страхова група	0,42	0,53	0,43	0,59	0,65
Перша	0,93	0,77	0,50	0,35	0,79

Джерело: складене автором на основі даних [2].

Отож, дані табл. 1 свідчать про те, що ТДВ «Альянс Україна» та ЗАТ «Український страховий капітал» протягом 2012-2016 рр. дотримувалися нормативного значення показника. Найбільший коефіцієнт забезпечення власними коштами був у 2014 р. у страховій компанії «Український страховий капітал» і він досягнув значення 9,82. НАСК «Оранта» мала незначні відхилення у 2016 році (0,69), а протягом 2012-2015 рр. також задовольняла значення нормативного показника. Такі страхові компанії, як «Українська страхова група» та «Перша» мають значні відхилення від нормативного значення показника. Найменший коефіцієнт був у 2015 р. у ПАТ «Страхова компанія «Перша» і становив 0,35 та в 2012 р. у ПАТ «Українська страхова група» – 0,42. Тобто це означає, що відповідні страхові компанії взяли на себе досить багато зобов'язань і в майбутньому можуть виникнути проблеми з їх погашенням.

Фінансова надійність страхової компанії насамперед визначається її рівнем платоспроможності, який має підтримуватись постійно (табл. 2). Платоспроможність означає здатність страховика відповідати за своїми зобов'язаннями. Нормативне значення коефіцієнта платоспроможності має бути більше 0,5 [1, с. 194].